

Wikborg Rein Advokatfirma
v/adv. Grunde Bruland
Postboks 1233 Sentrum
5811 Bergen

Deres ref

Vår ref

Dato

16/1333-36

22. april 2020

Avgjørelse av klage på vedtak om tilbakekallelse av utslippstillatelse – Mowi Norway AS

Mowi Norway AS har påklaget Miljødirektoratets vedtak av 4. april 2019 om tilbakekallelse av utslippstillatelse etter forurensningsloven til matfiskproduksjon ved lokaliteten Rørskjæran i Vega kommune. Miljødirektoratets vedtak oppheves av Klima- og miljødepartementet.

Departementet viser til Miljødirektoratets vedtak av 4. april 2019 om tilbakekallelse av utslippstillatelse etter forurensningsloven, Mowi Norway AS` (heretter Mowi) klage av 10. april 2019, Miljødirektoratets oversendelse av klagen 15. april 2019, samt sakens øvrige dokumenter.

Sakens bakgrunn

Den 4. april 2019 fattet Miljødirektoratet vedtak om tilbaketrekking av Mowis utslippstillatelse etter forurensningsloven til matfiskproduksjon ved lokaliteten Rørskjæran i Vega kommune. Lokaliteten ligger innenfor Vegaøyenes verdensarvområde. Utslippstillatelsen ble gitt av Fylkesmannen i Nordland 29. april 2016. Det var hensynet til områdets verdensarvverdier og verdensarvstatus som var den avgjørende årsaken til tilbakekallelsen.

Vegaøyen ble innskrevet på Unescos verdensarvliste i 2004. Listen inneholder områder med kultur- og naturarv av fremragende universell verdi. I vedtaket fattet av Unescos verdensarvskomiteé uttales det at Vegaøyen viser hvordan generasjoner av fiskere og bønder gjennom de siste 1500 år har opprettholdt en bærekraftig levemåte i et værhardt område nær Polarsirkelen, basert på den enestående tradisjonen med ærfugldrift. Ved innskrivingen av Vegaøyen på verdensarvlisten ble det forutsatt at forholdet mellom verdensarvverdiene og akvakultur skulle defineres. Dette er ennå ikke gjort, og det er foreløpig ikke klart hvordan oppstart av ny havbruksvirksomhet i verdensarvområdet vil påvirke verdensarvverdiene.

Miljødirektoratet mener utslippstillatelsen av 2016 kan omgjøres etter to mulige grunnlag. For det første som følge av ugyldighet grunnet skjønnsmangel ved vedtaket, jf. forurensningsloven § 18 første ledd nr. 6, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c. For det andre mener Miljødirektoratet at hensynet til verdensarvstatusen er så tungtveiende at omgjøring kan skje på grunnlag av ulovfestede forvaltningsrettslige regler, jf. forurensningsloven § 18 første ledd nr. 6, jf. forvaltningsloven § 35 femte ledd.

Klagers anførsler

Mowi anfører at det ikke er grunnlag for å kalle utslippstillatelsen tilbake. Det bestrides at det foreligger en skjønnsmangel ved Fylkesmannen i Nordlands vedtak av 2016, ved at Fylkesmannen ikke vektla områdets status som verdensarvområde. Det anføres videre at utslippstillatelsen ikke kan tilbakekalles etter alminnelige forvaltningsrettslige omgjøringsregler. Mowi viser til at disse reglene hovedsakelig får betydning ved endrede faktiske forhold, og at kravet til kvalifisert interesseovervekt uansett ikke er oppfylt. Mowi anfører at dersom departementet legger til grunn at vilkårene for omgjøring er oppfylt, må den kritikkverdige saksbehandlingen i saken hensyntas som et argument mot omgjøring.

Departementets vurdering

Klima- og miljødepartementet har vurdert de rettslige sidene av saken.

Departementet er enig med direktoratet i at det er enkelte forhold som kunne vært avklart nærmere før Fylkesmannen ga utslippstillatelse i 2016. Ut fra det kunnskapsgrunnlaget som i dag foreligger om forholdet mellom akvakultur og verdensarv, herunder ærfugl og ærfugldrift, er imidlertid departementets syn at det foreløpig ikke er tilstrekkelig grunn til å omgjøre Mowis utslippstillatelse. Klima- og miljødepartementet opphever derfor Miljødirektoratets vedtak av 4. april 2019 i medhold av forvaltningsloven § 34.

Departementet er kjent med at Vega kommune er i gang med et utredningsprogram som skal redegjøre for forholdet mellom akvakultur og verdensarvverdiene i Vega verdensarvområde. Det er foreløpig uklart når konsekvensutredningen vil bli ferdigstilt. Utfallet av utredningen vil kunne få betydning for hvorvidt det bør tillates akvakulturvirksomhet i Rørskjæran og for hvorvidt det senere vil være grunn til omgjøre utslippstillatelsen etter forurensningsloven § 18. Departementet vil derfor følge utviklingen av denne prosessen nøye.

Konklusjon

Klagen tas til følge. Miljødirektoratets vedtak av 4. april 2019 oppheves, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd. Fylkesmannen i Nordlands vedtak av 29. april 2016 stadfestes.

Med hilsen

Ida Juell (e.f.)
avdelingsdirektør

Tiril Hazeland
Førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:
Miljødirektoratet
Mowi Norway AS
Vega kommune
Fylkesmannen i Nordland
Fiskeridirektoratet